వైశంపాయనుని వృత్తాంతం

(చిలుక చెప్పిన కథ)

రచన: శ్రీ రెంటాల గోపాలకృష్ణ

భట్టబాణుడు రచించిన "కాదంబరి" అనే సంస్కృత గద్య రచనకు రెంటాల వారు చేసిన అనువాదం నుండి గ్రహింపబడిన కథ....

వింధ్యారణ్యం అనే ఒక అడవి ఉన్నది. ఆ మహారణ్యానికి ఇటు తూర్పుసముద్రమూ, అటు పశ్చిమసముద్రమూ ఎల్లలు, మధ్య దేశానికి భూషణంగా, భూమికి మొలనూలుగా ఉన్నదది. ఆ అరణ్యశోభ అంత ఇంత కాదు. మహావృక్షాలతో నిండి ఉన్నదా అడవి. ఆ అడవిలో దండకారణ్యం వున్నది. ఆ దండకాటవిలో అగస్త్యమహర్షి ఆశ్రమం వున్నది. జగత్ప్రసిద్ధమైన ఆశ్రమం అది. ధర్మానికి పుట్టినిల్లు

అది. అగస్త్యమహర్షి భార్య లోపాముద్ర. మహాపతివ్రత. ఆమె స్వహస్తాలతో పాదులు కట్టి, నీళ్ళు పోసి కన్నకొడుకులవలె పెంచిన వృక్షాలూ, మొక్కలూ ఎన్నో ఉన్నాయి అక్కడ. ఆ మునిదంపతుల పుత్రుడు దృఢదస్యుడు. ఆ అగస్త్యాశ్రమానికి కొంతదూరంలో పంపాసరోవరం అనే ఒక తామరకొలను ఉన్నది. సప్తసముద్రాలనూ అగస్త్యుడు పానం చేయగా వరుణుడు కోపించి బ్రహ్మదేవుని ప్రార్థిస్తే, ఆయన ఆ ముని ఆశ్రమంచెంతనే మరొక సముద్రాన్ని సృష్టించాడేమో అన్నట్లు ఉంటుంది ఆ సరోవరం. అటువంటి పంపాసరోవరం పశ్చిమతీరాన ఒక పెద్ద బూరుగువృక్షం ఉన్నది. ఆ చెట్టు ఎన్నాళ్ళనాటిదో చెప్పలేము. చాలా పురాతనమైన వృక్షం కనుక ఒకవేళ నేలకూలిపోతామోనన్న భయంతో అది ఆకాశాన్ని పట్టుకున్నట్లు తోస్తుంది.

ఆ శాల్మలీవృక్షం దండకారణ్యానికి ప్రభువు. వృక్షాలన్నింటికి నాయకుడు. వింధ్యపర్వతానికి చెలికాడు. కొమ్మలనే చేతులతో వింధ్యారణ్యాన్ని ఆలింగనం చేసుకుని ఉన్నదా చెట్టు. ఎక్కడెక్కడి చిలుకలకూ నివాసంగా ఉన్నదది. ఆ చెట్టుకొమ్మలలో, రెమ్మలలో, చిగురు గుబుళ్ళలో, తొర్రలలో, ఇక్కడ అక్కడ విచక్షణ లేకుండా అంతటా రంగురంగుల రామచిలుకలూ, ఇంకా ఇతర పక్షులూ గూళ్ళు కట్టుకొని నివసిస్తున్నాయి. అంతపెద్దచెట్టుకనుక, ఎవరూ ఎక్కలేరని, నిర్భయంగా వుండవచ్చునని అవి అక్కడ నివాసం ఏర్పరచుకుని వుండవచ్చు. గుంపులు గుంపులుగా చిలకలు వ్రాలి వుండడంవల్ల ఆ చెట్టు ఎప్పుడూ పచ్చగా కానవస్తుంది.

ఆ చెట్టులోని ఒక పురాతనమైన తొర్రలో ఒక చిలుక జంట నివసిస్తున్నది. వారే నా తల్లిదండ్రులు. నా తండ్రి బాగా వృద్ధుడైపోయి, బ్రతుకే భారంగా గడుపుచున్నాడు. ఆ దశలో విధివశాత్తుగా నేను పుట్టాను. వారికి నేను ఒక్కడనే సంతానం. నేను పుట్టినప్పుడే మా అమ్మ విపరీతమైన ప్రసవవేదన అనుభవించి చనిపోయింది. ప్రాణసమానురాలైన భార్య చనిపోవడంతో మా నాన్న మరీ కృంగిపోయాడు. అయినా పుత్రప్రేమవల్లా, తల్లి లేని పిల్లవాణ్ణి కావడంవల్లా మా నాన్న దుఃఖమంతా కడుపులోనే దాచుకుని నన్ను సాకుతూ వచ్చాడు. ఆయన పండు ముదుసలి. రెక్కలమీద ఈకలన్నీ శిథిలమైపోయాయి. అందువల్ల నార చీరలు ధరించిన తాపసివలె కనిపిస్తాడు. ఆయన బాగా ఎగరలేడు. శరీరానికి వణుకు కూడా ఏర్పడింది. తిరిగి ఆహారం సంపాదించుకునే శక్తి లేదు. ఆయనకు గింజలు కొఱికి కొఱికి అరిగిపోయింది ముక్కు. అందువల్ల తక్కిన పక్షుల గూళ్ళలోంచి రాలి పడిన వడ్లగింజలను అట్లాగే తెచ్చి నాకు పెడుతూ ఉండేవాడు. నేను తినగా మిగిలిన ఆహారంతోనే ఆయన రోజూ పొట్ట నింపుకునేవాడు. ఇట్లా ఉండగా ఒకనాడు ఒక సంఘటన జరిగింది. రోజూలాగానే చిలుకలన్నీ లేచి తమయిష్టంవచ్చిన దిక్కునకు ప్రయాణమైనాయి. గూళ్ళల్లో ముడుచుకుని వున్న పిల్లలు తప్ప పక్షులేవీ లేనందున బూరుగుచెట్టు శూన్యంగా, నిశ్చలంగా కనిపించింది. మా నాన్న మాత్రం ఎక్కడికీ పోలేదు. గూట్లోనే వున్నాడు. నాకింకా అప్పటికి రెక్కలు గట్టిపడలేదు. అందువల్ల బాగా ఎగరలేను. నేనుకూడా మా తండ్రితోపాటే చెట్టుతొర్రలో ఉన్నాను.

అప్పుడా మహారణ్యంలో హఠాత్తుగా వేటగాండ్ర చప్పుడు వినిపించింది. అడవిలో వున్న ప్రతి ప్రాణినీ భయకంపితం చేసింది ఆ ధ్వని. అటువంటి ధ్వని నేను ఎన్నడూ వినలేదు. నాపసిచెవులకు అది వింతగా ఉన్నది. నా చెవులు దిమ్మెత్తాయి. భయంతో గజగజ వణికిపోయాను. ప్రక్కనే వున్న మానాన్న మునలిరెక్కలలో తల దూర్చుకున్నాను. అంతలోనే వేటగాండ్ర అరుపులూ, కేకలూ, నా చెవిని పడ్డాయి. వారి మాటలు కూడా వినిపించాయి. రకరకాల అడవిజంతువులు సంచారం చేసిన గుర్తులు పసిగట్టి, వారు ఒకరితో ఒకరు చెప్పుకుంటున్నారు. మృగాలను వేటాడి పట్టుకోడానికి అనువైన మార్గాలగురించి ఒకరికొకరు సలహాలిచ్చుకుంటున్నారు. అంతట వారు అడవిదున్నలను, ఏనుగులను, జింకలను, పందులను, ఖడ్గమృగాలను, చెమరీ మృగాలను, సింహాలను, పులులను, నెమళ్ళను, లకుముకిపిట్టలను, తిత్తిరిపక్షులను ఇట్లా వనంలోని సకల ప్రాణుల జాడలను, ఉనికిని వసిగట్టి వేటాడడం మొదలుపెట్టారు. మృగాలను తరుముతూ పోతున్న వేటగాండ్ర పదధ్వనికి భూమి అదరింది. అడవిదున్నల మెడలు నరుకుతున్న ఖడ్గాల చప్పుడు భయంకరంగా వినిపించింది. ఇట్లా అనేక రకాలయిన చప్పుళ్ళతో అడవి అంతా అల్లకల్లోలం అయింది. సముద్రఘోష నిలిచిన తరువాత సముద్రజలాలవలెనూ, వర్షం కురిసిన తరువాత మేఘాలవలెనూ, కొంతసేపటికి వేటగాండ్ర సందడి తగ్గి అడవి నిశ్శబ్దం అయింది. అప్పుడు నాకు కాస్త భయం తీరింది. ఏంజరుగుతున్నదో తెలిసికోవాలని కుతూహలం కలిగింది. మెల్లగా మా నాన్న రెక్కలలోనుంచి ఇవతలికి వచ్చాను. చెట్టుతొర్రలోనుంచి తల బయటకు పెట్టాను. పసితనంవల్ల గ్రుడ్లు మిటకరిస్తూ అడవిలోకి చూచాను. ఎదురుగా అడవిలోనుంచి శబరసైన్యం రావడం కనిపించింది. ఆ సైనికులు అనేక వేల సంఖ్యలో ఉన్నారు. భయంకరమగు రాక్షసాకారులైన ఆ శబరులను చూచాను నేను. ఆ శబరులమధ్య వారి నాయకుడు కనిపించాడు. అతనిపేరు మాతంగుడు. శబరసేనాపతి. ఎఱ్ఱటిపట్టువస్త్రం కట్టుకున్నాడు. కత్తి, ఈటె ధరించాడు. మేఘం ఇంద్రధనుస్సును ధరించినట్లు నెమలిఈకలు కట్టిన విల్లు చేత పట్టాడు. బకాసురుడు

బండిచక్రం పట్టుకున్నట్లు అతను చక్రం ధరించాడు. ఆ శబరసైన్యం మేమున్న బూరుగుచెట్టువద్దకు వచ్చింది. శబరిసేనాని తన విండ్లు, అంబులు తీసి చెట్టుక్రింద పెట్టాడు. తన పరిజనులు ఒక చిగురుటాకుల ఆసనం తీసుకునిరాగా, దానిమీద కూర్చుని, చెట్టు నీడన అలుపు తీర్చుకుంటున్నాడు. మరొక శబర యువకుడు సరస్సులోనుంచి నిర్మలమైన జలాన్ని తామరాకు దొప్పతో తెచ్చి నాయకుడికి అందించాడు. కొన్ని తామరతూండ్లు కొరికి తిన్నాడు. ఆ విధంగా సేద తీర్చుకున్నాడు. తరువాత తక్కిన శబరులు కూడా దాహం తీర్చుకొని అక్కడికి వచ్చారు. పిమ్మట సేనాని వారితో కలిసి ఎటో వెళ్ళిపోయాడు.

అయితే ఒక వృద్ధ శబరుడు మాత్రం చెట్టుక్రిందనే నిలుచున్నాడు. అతనికి తన వంతు జింకమాంసం చిక్కలేదు. మాంసంకోసం తపించిపోతున్నట్లు అతని ముఖకవళికలు స్పష్టం చేస్తున్నాయి. రాక్షసుడివలె వికారంగా ఉన్నాడు. ఆశబరుడట్లా కాసేపు అక్కడ తారట్లాడుతూ నిలుచున్నాడు. తరువాత మేమున్న చెట్టు ఎక్కాడు. అన్ని కొమ్మలతో, రెమ్మలతో బ్రహ్మాండంగా విస్తరించుకుని వున్న అంత పెద్ద చెట్టు కూడా వాడు సునాయాసంగా నిచ్చెనమీదనుంచి ఎక్కినట్లు జరాజరా ఎక్కి పైకి వెళ్ళిపోయాడు. చెట్టుమీద చిలుక గూళ్ళలో ఉన్నవన్నీ పసిపిల్లలు. కొన్నిటికింకా రెక్కలు రాలేదు. కొన్ని వచ్చీరాని రెక్కలతో ఎగరలేనివి. కొన్ని మరీ నిన్నా మొన్నా పుట్టిన నెత్తురు ముద్దలు. చెట్టుకొమ్మ గూళ్ళల్లో వున్న ఇటువంటి చిలుకపిల్లలను ఆ శబరుడు చెట్టు కాయలు వలుచుకున్నట్లు, ఒక్కొక్కదాన్ని ఏరి పట్టుకున్నాడు. వాటి మెడలు విరిచి క్రింద పడవేశాడు. హఠాత్తుగా సంభవించిన ఈ ఆపద చూచాడు మానాన్న. ఇది మహావిపత్తు. నివారించరానిది. అసలే వృద్ధాప్యంతో వణికి పోతున్న మా నాన్న మరీ గజగజలాడిపోయాడు. ఏంచేయాలో దిక్కుతోచలేదు. ఆ క్షణంలో నన్ను కాపాడే మార్గం ఏమిటో తోచలేదు ఆయనకు. అట్లాగే దిక్కుతోచక, పుత్రవాత్సల్యంకొద్దీ నన్ను గుండెలకు అదుముకుని వణికిపోతూ కూచున్నాడు. ఆకఠినాత్ముడు మా నాన్నను పట్టుకున్నాడు. మా నాన్న పదేపదే ముక్కుతో పొడిచాడు. కిచకిచమని అరుస్తూ దీనంగా గోలపెట్టాడు. ఆ విధంగా తప్పించుకోవాలని విశ్వప్రయత్నం చేశాడు పాపం! కాని లాభం లేకపోయింది. ఆ దుర్మార్గుడు వదలిపెట్టలేదు. మా నాన్నను పట్టి ఇవతలికి లాగాడు. మెడ విరిచి చంపివేశాడు. అయితే నన్నుమాత్రం వాడు చూడలేదు. మరీచిన్నవాణ్ణికాబట్టి భయంతో ముడుచుకొని ఉండడంవల్ల మా నాన్న రెక్కల సందున ఉన్న నేను కూడా ఆయనతోపాటు నేలమీద పడ్డాను. నాకింకా

భూమిమీద బత్తెవుగింజలున్నాయి. అందువల్ల చావలేదు. గుట్టగా ఉన్న ఎండుటాకులమధ్య పడిపోయాను. కాబట్టి నా కాళ్ళూ, రెక్కలు విరగలేదు.

శబరుడు ఇంకా చెట్టు దిగి రాలేదు. కాని వాడు రాకముందే తప్పించుకోవాలనిపించింది నాకు. మా నాన్నను విడిచిపెట్టాను. ఆయనకోసం ప్రాణాలు బలి ఇవ్వవలసిన నేను కృతఘ్నుడనై ఆయన విషయం తలచుకోలేదు. అవును. వయస్సు వస్తేకాని ప్రేమ అంకురించదు. పసితనంలో ఉన్న నాకు అప్పుడు కేవలం భయం తప్ప మరొకటి తెలియదు. అందువల్ల కొద్ది కొద్దిగా దొర్లుతూ పోయాను. ఎండుటాకుల రంగులో కలిసిపోవడంవల్ల నన్ను ఎవరూ గుర్తించరు. అట్లాగే పడుతూ లేస్తూ మెల్ల మెల్లగా జరుగుతూ అవతలికి పోయాను. మృత్యువు కోరలలోనుంచి బయటపడ్డాననిపించింది నాకు. చివరకు సమీపంలో ఉన్న ఒక తమాలవృక్షం చెంతకు చేరుకున్నాను. ఆ చెట్టుకొమ్మలు గుబురుగా ఉన్నవి. ఆ చెట్టుక్రింద పట్టపగలే చీకటిగా ఉంటుంది. సూర్యకిరణాలు కూడా ప్రవేశించనంతటి దట్టంగా అల్లుకుని ఉన్నాయి దాని కొమ్మలు. తిరిగి తండ్రి ఒడిలోకి చేరినట్లుగా నేను ఆ చెట్టుక్రిందికి చేరాను. అప్పటికి శబరుడు మేము వున్న చెట్టు దిగాడు. తాను చంపి నేలమీద పడవేసిన చిలుకపిల్లలన్నింటినీ ఏరుకున్నాడు. వాటిని ఆకులతో చుట్టి తీగెలతో కట్టాడు. గబగబ తమ నాయకుడు వెళ్ళిన దిక్కే వెళ్ళిపోయాడు. వాడు అట్లా వెళ్ళగానే తిరిగి నాకు బ్రతుకుమీద ఆశ పుట్టింది. తరువాత మెల్లగా ఆ తమాలవృక్షం మొదలు విడిచిపెట్టి ఎంతో ప్రయత్నంమీద పాకుతూ నీటిదరికి వెళ్ళాను. నాకింకా బాగా రెక్కలు రానందున అడుగులు తడబడుతున్నాయి. పదే పదే బోర్ల పడిపోతూ వచ్చాను. ఒక్క రెక్క ఊతం చేసుకున్నాను. చాలా దూరం నేలమీద పాకడంవల్ల నాకు శక్తి సన్నగిల్లి ఎంతో అలుపూ, ఆయాసం వచ్చింది. నేలమీద దుమ్మంతా నా ఒంటిమీదనే ఉన్నది. అప్పటికి సరిగ్గా మిట్టమధ్యాహ్నం అయింది. సూర్యుడు నడినెత్తిమీద ఉన్నాడు. ఎండ మండిపోతున్నది. నాకు దప్పిక ఎక్కువైంది. నేల కాలిపోతున్నందున ముందుకు సాగడం అసాధ్యమనిపించింది. నా ఒళ్ళు నా స్వాధీనంలో లేదు. కళ్ళు చీకట్లు క్రమ్ముతున్నాయి.

ఆ సమయంలో ఒక మునికుమారుడు పంపాసరోవరంలో స్నానార్థం ఆ త్రోవన వస్తున్నాడు. ఆయనపేరు హారీతుడు. మహర్షి అయిన జాబాలికుమారుడు. వారి ఆశ్రమం అక్కడికి సమీపంలోనే ఉన్నది. సమవయస్కులైన మరికొందరు మునికుమారులతో వస్తున్నాడాయన. అతడు పరమ పవిత్రుడు. కృపాసముద్రుడు.

అటువంటి మహానుభావుడైన హారీతుడు నన్ను చూచాడు. నా అవస్థ గమనించాడు. ఆయనకు ఎక్కడలేని జాలి కలిగింది. ఆయన నన్ను సరస్సుదగ్గరికి తీసికొని వెళ్ళాడు. తనే నా నోరు తెరిచి, వ్రేలితో ఒకటి రెండు చుక్కలు నీళ్ళు పోశాడు. నీళ్ళు త్రాగగానే నాకు మళ్ళీ ప్రాణాలు లేచి వచ్చాయి. తరువాత ఆయన నన్ను ఒక తామరాకు నీడన ఉంచి, తాను స్నానాదులు నిర్వర్తించుకున్నాడు. పిమ్మట ప్రాణాయామం, జపం పూర్తిచేసుకున్నాడు. తక్కిన మునికుమారులు కూడా స్నాన జపాదులు ముగించుకున్నారు. తరువాత హారీతుడు నన్ను తీసుకుని మెల్లగా తపోవనానికి బయలుదేరాడు.

కొంచెందూరం వెళ్ళగానే జాబాలి ముని ఆశ్రమం వచ్చింది. ఆ ఆశ్రమం చుట్టూ చక్కని పూలచెట్లూ, పండ్లచెట్లూ ఉన్నాయి. ఎందరో మునులున్నారక్కడ. వేదఘోష వినవస్తున్నది. కొందరు మునులు దర్భలు, పూలూ తీసుకొని జల కలశాలతో ఆశ్రమంలోకి వెడుతున్నారు. ఆ ఆశ్రమం మధ్య ఒక చక్కని అశోకవృక్షం ఉన్నది. చెట్టుక్రింద పరిశుభ్రంగా అలికి ముగ్గులు పెట్టారు. ఆ చెట్టుక్రింద జాబాలి మహాముని కూర్చుని ఉండడం చూచాను. ఆయనచుట్టూ తపస్సంపన్నులైన మహామునులు ఎందరో పరివేష్టించి ఉన్నారు. మహర్షిమండలం మధ్యనున్న బ్రహ్మదేవునివలె వెలిగిపోతున్నాడాయన. ఆయన చాలా వృద్ధుడు. ఆ మహామునిని చూడగానే నాకు ఇట్లా అనిపించింది.

ఆహా! తపోమహిమ ఎంత గొప్పది. తేరిపార చూడరాని మహాతేజస్సుతో వెలిగిపోతున్నాడు. ఈయన వలన లోకాలన్నీ పునీతం అవుతున్నాయి. సందేహం లేదు. ఈయన భూలోకబ్రహ్మ. ఈ ఆశ్రమంలో ఉన్న సకల ప్రాణులూ, చరాచర భూతకోటి ఎంతటి పుణ్యం చేసుకున్నవో కదా! ఈయన దర్శనభాగ్యంవలన నా జన్మ చరితార్థమైంది. నేను ఇట్లా తలపోస్తూ వుండగా హారీతుడు నన్ను తీసుకుని అక్కడికి వచ్చాడు. నన్ను ఆ అశోకవృక్షం నీడలో ఒకచోట వుంచాడు. తరువాత తండ్రి పాదాలకు నమస్కరించి ఆయన సమీపంలోనే ఒక కుశాసనంపై కూర్చున్నాడు. అక్కడి మునులంతా నన్ను చూచారు. ఈ చిలుకపిల్లను ఎక్కడనుంచి తెచ్చావు? అని హారీతుని అడిగారు. అందుకు ఆయన నేను పంపాసరోవరానికి స్నానార్థం వెళ్ళగా ఈ చిలుకపిల్ల కనిపించినది. అక్కడ ఒక చెట్టుమీదనుంచి పడినట్లున్నది. పాపం కొన ఊపిరితో కొట్టుకుంటూ వున్నది. దీన్ని తిరిగి ఆ చెట్టుమీద పెట్టడం సాధ్యం కాలేదు. అందుకని జాలిపుట్టి ఇక్కడికి తీసుకుని వచ్చాను. రెక్కలు వచ్చి

ఎగరగలిగేదాకా దీన్ని ఆశ్రమంలో ఏదో చెట్టుతొర్రలో వుంచుదాము. ఇన్ని పండ్లో, గింజలో తెచ్చి పెట్టవచ్చు. రెక్కలు వస్తే అదే ఎటో ఎగిరిపోతుంది లేదా అలవాటు పడితే మన ఆశ్రమంలోనే ఉండిపోతుంది అని చెప్పాడు దీనులను కాపాడడం మనలాంటివారికి ధర్మంకదా! అని అన్నాడు.

హారీతుడు ఇట్లా చెప్పగా జాబాలిముని విన్నాడు. ఆయనకు ఏదో కుతూహలం కలిగింది. ప్రసన్న దృష్టితో నా వంక చూశాడు. అంతలో ప్రొద్దు కూకింది. జాబాలి ఆశ్రమ ప్రాంతంలో పశు, పక్షి, మృగాదులన్ని వాటి వాటి నెలవులలో విశ్రమించాయి.